

Liber Abdie

Affo ab die. fm doctores hebraicos & latinos iste ab dias fuit dispensator dom^o achab regis israel q^o cu iesabel iterficeret ppbas dñi abscondit ex eis quinquagenos: & quinquagenos in speluncis: & parit eos. iij. **A**e. xvij. & io meruit a dño spm^o pphe fm dicit saluator. **M**a thei. x. Qui recipit pphe^o in noie pphe te mercede recipiet pphe. **D**ic aut pphe tar idumeos. q^o de buissent diligere iudeos. eo q^o a duob^o fratrib^o descendisset & ipi e contrario habuerit eos odioz eo ru psecutorib^o auxiliu pberit. **D**iuiditur & ei^o pphe^o in duas pres. q^o p nuci at idumeoz vastato scdo iudeoz cosolatio. ibi. **I**n mote. p^o ma i tres. q^o p denuciaf eoz vastatio ppter culpa supbie. se cudo p^o culpa supstioie scie. ibi. **N**on est prudentia. tercio p^o culpa fraterne i inimicie. ibi. **P**ropt interfectione. Circa p^o mu dr. **A**ffo ab die. f. est hec q^o ferunt. **A**udituz au. a dño. ego & alij pphe inspirati ab eo. **E**t legatuz ad gētes misit iste legat^o e instinc^o diuinius excitans aduersarios idumeoz ad devastandū eos ppter pctā eoz. io seditur cofederatio eoz ad hoc agēdū cū dicit. **S**urgite & consurgamus rē. **E**cce puullū dedi te. verbum est dñi loquentis de futuro p modū p^o rti ppter certitudinē ppheie sup idumeā ventare.

Incipit ab dias ppba .j. **A**ffo ab die: hec dicit dominus deus ad edom. **A**udi tu audiui^o a dño: & legatos ad gētes misit. **S**urgite & consurgamus aduersus eū in pliu^o. **E**cce puullū dedi te in gētibus. **C**ontēptibilis tu es valde. **S**upbia cordis tui extulit te hitantē i scissurū petraz exaltantē soliu tuū. **Q**ui dicit in corde tuo. q^o detrahet me i terrā. **S**i exaltatus fueris vt aquila: & si inter sydera posueris nidū tuū: inde detrahā te dicit dñs. **S**i fures introisset ad te: si latrones p noctez: quō cōticuisses. **M**ōne furati essent sufficientia sibi. **S**i vindemiatōres introissent ad te: nunquā saltē racemū reliquisset tibi. **Q**uō scrutati sunt esau. **I**nuestigauerūt abscondita ei^o. **E**t q^o ad terminum emiserunt te oēs viri federis tui illuserūt tibi. **I**nualuerūt aduersum te viri pacis tue. **Q**ui comedunt tecū: ponēt insidias sup te. **N**on ē prudentia in eo. **N**ūquā non i die illi dicit dominus: perdam sapientes de idumea & prudentiam de monte esau. et timebunt fortes tui a meridie: vt intereat vir de monte esau. **P**ropter interfectionē & ppter iniquitatez in offrem tuū iacob optet te confusio & pibis in eternū. **I**n die cū stares aduersus eū qñ capiebant alieni exercitū ei^o & extranei ingrediebantur portas eius: & sup hierusalem mittebāt sortē tu quoq^o eras quasi vnus ex eis. et non despicias in die fratris tui: in die pergrinationis ei^o. et non letaberis sup filios iuda i die perditionis eoz & nō magnificabis os tuū i die angustie. **N**eq^o ingredieris portā ppli mei in die ruine eoz: neq^o despicias & tu i malis eius in die vastitatz illius. & nō emitteris aduersus exercitū ei^o i die vastitatz illi^o: neq^o stabis i exitib^o vt interficias eos q^o fugerint. et non claudes reliquos eius in die tribulationis quoniaz iuxta est dies domini sup oīs gētes nabusardā fuerūt captiuati. vt dicunt expositores aliqui & sic nō fuerūt in illa. io sedit. **N**eq^o ingredieris portā: & p^o lfa. **E**t nō emitteris aduersus exercitū ei^o. i. ad psequēdū sedechiā fugiētē cū viris bellatorib^o. **N**eq^o stabis in exitib^o. i. ciuitatis ad interficiendū fugiētes. **E**t nō clau. reliqs. qui nō poterūt effugere de ciuitate. **Q**ñ iux^o ē. i. ppe & añ dictā vastationē hierusalē. **D**ies dñi. i. tps sue vindicte. **S**up oīs gētes. i. regni idūce. **S**z q^o Esa. xxi. & xxxij. & lxij. & hier. xlix. & ezech. xxxv. videt dicitur rex^o. q^o idumei fuerunt cū chaldeis in destructioe hierlm p chaldeos. sicut ibidē fuit dcm: & idē sonat q^o hic pmittit. **E**t sup hierlm mittebāt sortē. i. sup pdā de hierlm. vt quicq^o pte suā tolleret tu q^o eras qñ vn^o ex eis. q^o diuisio pde maxime fuit in captioe ciuitatis p chaldeos. **N**lū exponēda ē lfa ab illo loco. **E**t nō despicias in die fratris tui. de vastatione ei^o facta p chaldeos. sicut puer. xvij. **Q**ñ in ruina letatur alterius. i. de ruina alterius nō erit impunitus: quasi diceret mains malum eueniet tibi post destructionem hierusalē & ita cessabis despiciere populum iudaicum.

Affo ab die. fm doctores hebraicos & latinos iste ab dias fuit dispensator dom^o achab regis israel q^o cu iesabel iterficeret ppbas dñi abscondit ex eis quinquagenos: & quinquagenos in speluncis: & parit eos. iij. **A**e. xvij. & io meruit a dño spm^o pphe fm dicit saluator. **M**a thei. x. Qui recipit pphe^o in noie pphe te mercede recipiet pphe. **D**ic aut pphe tar idumeos. q^o de buissent diligere iudeos. eo q^o a duob^o fratrib^o descendisset & ipi e contrario habuerit eos odioz eo ru psecutorib^o auxiliu pberit. **D**iuiditur & ei^o pphe^o in duas pres. q^o p nuci at idumeoz vastato scdo iudeoz cosolatio. ibi. **I**n mote. p^o ma i tres. q^o p denuciaf eoz vastatio ppter culpa supbie. se cudo p^o culpa supstioie scie. ibi. **N**on est prudentia. tercio p^o culpa fraterne i inimicie. ibi. **P**ropt interfectione. Circa p^o mu dr. **A**ffo ab die. f. est hec q^o ferunt. **A**udituz au. a dño. ego & alij pphe inspirati ab eo. **E**t legatuz ad gētes misit iste legat^o e instinc^o diuinius excitans aduersarios idumeoz ad devastandū eos ppter pctā eoz. io seditur cofederatio eoz ad hoc agēdū cū dicit. **S**urgite & consurgamus rē. **E**cce puullū dedi te. verbum est dñi loquentis de futuro p modū p^o rti ppter certitudinē ppheie sup idumeā ventare.

Affo ab die. fm doctores hebraicos & latinos iste ab dias fuit dispensator dom^o achab regis israel q^o cu iesabel iterficeret ppbas dñi abscondit ex eis quinquagenos: & quinquagenos in speluncis: & parit eos. iij. **A**e. xvij. & io meruit a dño spm^o pphe fm dicit saluator. **M**a thei. x. Qui recipit pphe^o in noie pphe te mercede recipiet pphe. **D**ic aut pphe tar idumeos. q^o de buissent diligere iudeos. eo q^o a duob^o fratrib^o descendisset & ipi e contrario habuerit eos odioz eo ru psecutorib^o auxiliu pberit. **D**iuiditur & ei^o pphe^o in duas pres. q^o p nuci at idumeoz vastato scdo iudeoz cosolatio. ibi. **I**n mote. p^o ma i tres. q^o p denuciaf eoz vastatio ppter culpa supbie. se cudo p^o culpa supstioie scie. ibi. **N**on est prudentia. tercio p^o culpa fraterne i inimicie. ibi. **P**ropt interfectione. Circa p^o mu dr. **A**ffo ab die. f. est hec q^o ferunt. **A**udituz au. a dño. ego & alij pphe inspirati ab eo. **E**t legatuz ad gētes misit iste legat^o e instinc^o diuinius excitans aduersarios idumeoz ad devastandū eos ppter pctā eoz. io seditur cofederatio eoz ad hoc agēdū cū dicit. **S**urgite & consurgamus rē. **E**cce puullū dedi te. verbum est dñi loquentis de futuro p modū p^o rti ppter certitudinē ppheie sup idumeā ventare.

Liber Abdie

Et nō letaberis. supueniet em tibi occasiones tristitie maioris: motus em maiores depellunt minores. **E**t nō magnificabis os tuū vltra te iactando q̄ fuisti in ciuitatis & templi captione eadē de cā. **N**eque ingredieris portā post ciuitatis reedificationē p̄ neemiā. **E**t nō emitteris aduersus exercitū e⁹. tūc sicut missus fuisti aū per nabuch. **N**eque stabis i exitib⁹. s. hie rusale ad interficiendū fugientes de ea: sicut fecisti tpe obsidionis ei⁹ p̄ chaldeos. **E**t nō claudes reliquos remanentes in ciuitate sicut tunc fecisti. **Q**m̄ iuxta ē. i. p̄pe: qz statū post destructionē hie rlm fuerūt captiuati idumel. **D**ies dñi. i. tēp⁹ sue vindicte. **S**up oēs gētes. s. regni idumee: de quib⁹ loquit̄ ppha. **S**icut fecisti. p̄sequēdo nequit̄ filios iude. ita alij p̄sequētur te. **Q**uō em bibistis sup mōtē zē. i. laute vixistis de bonis acceptis de templo qd̄ erat in monte moria. **B**ibēt oēs gētes. hauriendo bona tua. **E**t absorbebūt te: venientes sup te tanta ptate q̄ non poteris resistere. **E**t erūt quasi nō sint. alicui⁹ virtutē gentes tue. iō sequit̄. **S**icut fecisti p̄sequēdo nequit̄ filios iude: sic alij p̄sequēt̄ te. **Q**uō em bibistis. i. letanter fecistis. **S**up montē sanctū tuū. i. de malo venienti supra hie rlm: vbi ē tēplū nomini meo dedicatum. **B**ibēt oēs gētes. hauriēdo bona tua & letando de tua miseria. **E**t absorbebunt. te totalit̄ deuorādo. **E**t erunt quasi nō sint. s. gentes tue. vñ istō refert̄ ad illud qd̄ supra dicit̄. **D**ies dñi sup oēs gētes. **E**t in mōte. **H**ic post destructionē idumeez nūciat̄ ppha consolationē indeoz: & dicūt aliq̄ expositores nostri. q̄ residuū huius pphetie intelligit̄ ad litterā de reditu captiuitatē babilonice. **E**t in monte syon erit saluato. qz liberati d̄ captiuitate illuc venerūt: vt h̄. j. Esdre. ij. **E**t erit sanctus. qz ibi reedificatū fuit templuz in loco sancto suo. **E**t possidebit dom⁹ iacob eos qui se possederāt. quod maxime fuit impletū tpe machabeoz. q̄ pugnantes virilit̄ suos aduersarios sibi subiecerūt. **E**t erit dom⁹ iacob ignis zē. dicit̄ hic dom⁹ iacob illi de regno iude. q̄ redierūt de captiuitate: & dom⁹ ioseph illi de regno isrl. qui euadētes man⁹ assyrioz postea venerūt ad habitādū i regno iude: & cū illis de regno iuda captiuati fuerūt: & cum redeūtib⁹ redierūt. **E**t dom⁹ esau stipula. i. idumea ita facillit̄ destruet̄ ab eis sicut stipula ab igne. **E**t hereditabunt hi q̄ ad austrū sūt. qz tpe mach. dilatauerūt terminos habitatiōis sue circūquaqz. **E**t trāsmigratio exercitus h⁹. i. illi q̄ de regno iude trāsmigrauerūt in babilonē hereditabūt: supple. **Q**uia chananeoz loca q̄ fuerūt a chananeis possessa anteq̄ filij isrl ingrederēt̄ terrā illā. **S**ed ad sareptā. ciuitas ē i qua mulier vidua pauit helyam. **E**t trāsmigratio hie rlm q̄ ē in bosphoro. nomē ē loci in regno babilonie fm̄ illā expositionē: ad quē aliq̄ de hie rlm fuerūt translati. **E**t ascēdent saluatores. i. hesdras & neemias vel machabei: vt dicūt alij. **E**t erit dño regnū. i. virtute diuina fiet̄ ista cui seruiant a captiuitate liberati. **I**n aliquib⁹ aut̄ libris additur in fine: Amen: sed nō est in hebreo nec in libris correctis. **I**sta expositio videt̄ habere aliqua dubia. **P**rimo

Sicut fecisti fiet tibi: retributionē tuā cōuertā in caput tuū. **Q**uō ei bibisti sup mōtē sc̄m̄ meū bibēt oīs gētes iugiter & bibēt & absorbebūt & erūt q̄si nō sint. **E**t in mōte syon erit saluatio & erit sanct⁹. **E**t possidebit dom⁹ iacob eos q̄ possederant. **E**t erit dom⁹ iacob ignis & dom⁹ ioseph flama & dom⁹ esau stipula. **E**t succēdēt i eis. & deuorabunt eos: & nō erūt reliquē domus esau. qz domin⁹ locutus est. & hereditabunt

qz nō habet plane de scriptura: q̄ termini iudeoz fuerūt dilatati ita t̄pibus p̄dictis. & maxime qz dicit̄ hic. **P**ossidebunt regionē samarie. qz samaritani illic missi a rege assyrioz. iij. Regū. xvij. habitauerūt regionē illā vsqz ap̄ tps xpi: vt patz̄ Job. iij. & in pluribus alijs locis ex euangelio. **I**te qd̄ dicit̄. **E**t erit dño regnū. vide tur extorze exponi. qz interruptio regni dauid. qd̄ dicit̄ regnū dei in scriptura a doctoib⁹ hebreoz & latinorū. dicit̄ repanda p̄ xpm̄ & hoc videt̄ manifeste sonare dicta ppha. p̄ qd̄ ha. sa. & alij hebrei exponūt totā ptē istā de consolatione iudeoz p̄ xpm̄: s̄ in hoc desciūt q̄ dicit̄ cē futurū qd̄ iā est impletū & iō pōt̄ ista ps̄ exponi de tpe xpi cui⁹ dicit̄. **E**t in mōte syon erit saluatio. qz xps̄ saluator noster ibi pluries predicauit in tēplo. & plures infir-

hi qui ad austrū sūt montē esau: & qui i cāpestris philistim: & possidebūt regionem ephraim & regionem samarie. & beniamin possidebit galaad & trāsmigratio exercitus huius filiorū israel omnia loca chananeorum vsqz ad sareptan: et trāsmigratio hierlm que in bosphoro est possidebit ciuitates austri. & ascēdent saluatores in montē syon: iudicare montē esau. & erit domino regnū.

ExPLICIT ABDIAS PPHA.

mos curauit spiritaliter & corporaliter. **E**t erit sanctus qz ibi missus fuit spiritus sanct⁹ in signo visibili in die p̄the. fm̄ q̄ dicit̄ hiero. in epistola ad paulinū. **E**t possidebit dom⁹ iacob. i. apli primiqz credentes qui fuerūt de domo iacob. & ista possessio nō ē p̄ t̄pale dñum. s̄ qz potētes huius mundi posuerunt colla sua sub iugo fidei. **E**t erit domus iacob ignis zē. qz sup eos apparuit sp̄s sanct⁹ in specie ignis. Actū. ij. **E**t dom⁹ esau. i. generalit̄ gentiles: ex hoc em̄ q̄ esau p̄sequēbat̄ iacob: & descēdētes ab eo sc̄z idumei p̄sequēbant̄ filios isrl a iacob descēdētes. omēs qui pplm̄ isrl p̄secuti sunt cuiusmodi erant gentiles: vocati sunt noīe edom. vt dicunt hebrei & vltimus deductū ē hoc nomē ad omnes p̄secutores filiorū isrl. & hoc idē dicit̄ hiero. in primo p̄logo h⁹ pphetie. **E**t p̄ hoc q̄ dicit̄ hic stipula. & apli ignis. intelligit̄ eoz cōuersio facilis ad fidē. **E**t deuorabunt eos. i. corpori xpi mystico incorporabunt: & hoc mō dicit̄ Actū. x. Surge petre. occide & manduca. s. de cōuersione Cornelij & aliorū gētiliū cū eo exiit̄ un statim futura. **E**t nō erunt reliquē. i. non remanebit in eis aliquid idolatrie p̄cedentis. sicut dicit̄ puer. xij. **P**erte impios. & nō erunt. s. amplius impij. manebūt tñ ad pietatē conuersi. **E**t hereditabunt zē. Actū. j. dixit̄ hieus discipulis suis. **E**ritis mibi testes in hierlm̄ & in omni iudea & samaria vsqz ad vltimū terre. qz fidem xpi p̄dicauerunt in hierlm̄ & postea in alijs partib⁹ circūquaqz submittentes colla gentiū fidei. & fm̄ hoc dicunt̄ hic alij hereditare terras diuersas ad q̄s iuerūt & exprimit̄ specialit̄ aliq̄ terre. pp̄nq̄ hierlm̄ & iude vt mons esau. terra philistim: samaria & galaad: & sarepta sydoniorū. & p̄ ista loca intelligunt̄ oia alia ad q̄ deriuata ē p̄ aplos fides catholica. **S**ciendū tñ q̄ vbi trāslatio nra h̄. **S**ed ad sareptā. in debreo h̄ dicit̄ seraphath. i. vsqz in franciā. vt dicit̄ ha. sa. & fm̄ hoc exponit̄ qd̄ dicit̄ hic. **E**t trāsmigratio exercitus h⁹. i. collectiōis fidelium in iudea exiitū: q̄ erant exercitus fortis cōtra dyabolū & p̄secutionē infidelium: quorū alij trāsmigrauerunt p̄ varia loca infidelium: q̄ hic chananei noianē p̄cedētes vsqz in franciā. s. sanctus saminianus: q̄ fuit de. lxx. discipulis vnus. & conuertit ad fidem ciuitatem senonensem: q̄ tunc erat metropolis in tota franciā & ciuitas aurea vocabat̄. & post ciuitatis conuersionē eā dño dedicauit: faciens cruces in ciuitatē muro cum pollice: cui cedebat lapis sicut cera mollis & ad-

Prologus in ionā

hic apparent in pluribus locis sicut ego vidi: qui hec scripsi. et socij sancti Samitani alias civitates francie ples ad fidem xpi couerterunt. vt ex actis eoz hñ. Et transmigratio hierusalem que est in bosphoro. in hebreo habet. In cepharad. id est in hispania. vt dicit R. sa. quod fuit impletum p iacobum apostolum et eius discipulos ibi fide xpi primitus pdicantes et colla gentium subiu-gantes. id subditur. Possidebit ciuitates austrj. licet enim hispania respectu hierusalem sit in parte occidentali: tamen respectu francie de qua fecerat mentionem immediate magis est ad austrum. Et ascendent saluatores. id est petrus et psul. qui dicuntur saluatores participatiue eo q sunt picipi apostoli. In montem syon. id est in ecclesia: que mos syon dicit. Esa. ij. et heb. xij. vt ibidem dicitur. Judicare monte esau. i. romam vt dicit R. sa. qz apparet Constantino et eum arguentes de persecutione christianoz induxerunt eum ad defensionem christianozum et edificationem ecclesiaz per romanum imperium. Et erit domus regni. qz romam caput mundi dimisit vicario christi. transferens sedem imperij constantinopolim. Aliter etiam potest exponi de tempore futuri iudicij. cum dicitur. Et ascendent saluatores. i. apli qui erunt iudicis assessores ad pfectam salutem electorum tunc habenda. In montem syon: qz circa illum locus erit finale iudicij vt dicitur supra Joel. iij. Judicare montes esau. i. condemnare supbiam infidelium: qz nomine edom vt esau designant. vt dicitur supra. Et erit dno regnum: qz oia pfecte subicient dno nostro iesu xpo: cui est honor et gloria in secula seculoz Amen.

Incipit plogus in Ionam prophetam.

Incipit plogus in Ionam prophetam. Sanctum ionam hebrei affirmant filium fuisse mulieris vidue sareptane que helyas ppheta mortuus suscitauit: matre postea dicente ad eum nunc cognouit qz vir dei es tu: et verbum dei i ore tuo vitas est. Ob hac etiam causam ipm puer sic vocatum amathi. Amathi ei in nostra lingua veritatem sonat. Et ex eo qz ver-

ioseph et iacob intelligendum est de ecclesia et populo xpiano. et ideo concludit in fine. Et erit dno regnum. qz idumea pre dicta sepata a consortio fidelium post passionem legit Math. vlti. Data est mihi ois potestas in celo et in terra. Et qd dicitur circa finem. et transmigratio hierusalem q est in bosphoro. s. in hispania. possidebit ciuitates austrj impletum fuit qm hispani ante ortum nephem de secte machometi possederunt multas ciuitates in aphrica vt in chronicis habetur. Aphrica autem est in parte australi terre habitabilis.

rum helyas locutus est. ille qui suscitatus est. filius esse dicitur veritatis. ideo de veritate columba nascitur. quia ionas columba sonat. In condemnatione autem israel ionas ad gentem mittitur qz niniue agente penitentia. illi in malicia perseuerant. Tempore quippe hieroboam regis israel: q deo relicto cum populo suo in samaria idol sacrificabat: ionam prophetam fuisse: quartus liber regum indicat.

Incipit expositio primi plogi in Ionam prophetam.

Sanctus iona etc. Iste plogus dicitur in quibus pculas. In prima prophete persona notificat. ibi.

Secundum ionam etc. In secunda subditur ea cur ad prophetandum mittitur. ibi. In condemnatione autem israel. In tertia tempore prophetationis exprimitur. ibi. Tempore quoque hieroboam. In quarta quedam eum a prophetando retrahentia innuuntur. ibi. Dic cum prophetia illuminante. In quinta comparat helyas: et causa fuge monstratur. ibi. Hoc illi acciderat etc. ite in prima parte notificatur persona prophete per tria. Primo per declarationem originis. secundo per euentum suscitatiois. ibi. Que helyas. tercio per rationem agnominationis. ibi. Ob hac causam. Dicit itaqz. a Sanctum ionam. Dic querit quare dicitur sanctus plus qz ceteri prophete. qui omnes sancti fuerunt. Rursus. ne videatur damnatus: qm infra videtur mandato domini repugnasse et de misericordia domini in niniuitas contristatus fuisse. b Mulieris vidue. uij. Regum. xvij. dicitur de helya. Apparuit ei mulier vidua colligens ligna etc. c Sareptane. a sarepta ciuitate: quesita erat inter tyrum et sydonem. De resurrectione filij istius vidue dicit. iij. Regum. xvij. g. Fraudauit dñs vocem helye et reuersa est aia pueri intra eum et reuertit. d Nunc. in isto miraculo cognouit etc. Ob hac causam. Dic notificat per agnominationem. et primo ipa agnomatio ponit. secundo ipsius congruentia subiungit. ibi. Et ex eo qz verum etc. Dicit igitur. Ob hac causam. s. qz mulier dixerat helye. iij. Regum. xvij. g. Nunc in isto cognouit. qz vir dei es tu: et verbum domini in ore tuo verum est. Dicunt.

Ipsum puerum. i. ionam. g. Vocatum amathi etc. licet tera satis plana est. b In condemnatione autem israel. Dic subditur causa cur ad prophetandum mittitur. s. impenitentia israel penitentibus niniuitis. Ione. iij. Crediderunt viti niniuite dño et pdicauerunt ieiunium: et vestiti sunt saccis a maiore usqz ad minores: et hoc est qd dicitur hic.

De niniue agente penitentiam etc. sicut dicit Hiero. in li. de locis. Niniue est vrbs assyrioz: qua edificauit Assur egrediens de terra senaar. et de ista loquitur hic. Est autem et alia vltima qz hodie ciuitas indeozum nomine niniue in angulo arabie qua nunc corrupte niniuen vocant.

Tempibus quippe hieroboam. de quo dicitur. iij. Regum. xij. f. Regnauit hieroboam filius ioas regis israel in samaria quadraginta et vno anno. et sequitur. Ipse restituit terminos israel ab introitu emath usqz ad mare solitudinis iuxta sermonem domini dei israel: quem locutus est per seruum suum ionam filium amathi. Et ex hoc patet qz multum senex erat quando hec facta sunt.

In cap. j. Ab die vbi dicitur in postilla. Et ideo potest ista ps exponi de tpe xpi.

Per idumeam de qua principaliter in prophetia ab die agitur fm hebreos intelligit romanum impium put in glo. nra in h loco hñ. vbi sic dicit. Dec oia iudei de tpe antichristi interpretant: que per xpo recipiet. et quicquid idumeam dicitur ipsi de romano imperio somniant dicitur. hñ in glo. Circa qd notandum qd per romanum imperium intelligunt communiter romanaz ecclesia qua dicitur destruenda p messiam ab eis inaniter spectatam. qua quidem ecclesia romanaz asserunt figurata fuisse per quartam bestiam visam a dantele vij. ca. qua prophetat destruenda per quintum regnum incorruptibile a deo suscitandum: qd falsum est et erroneum put in additione sup dantelem. c. supradicto fuit sufficienter ostensum. Similit qz asserunt per idumeam intelligi ecclesia xpiana seu romanam: improbatum fuit plene supra. Gsaie. xxxiij in additione: vbi ostensum fuit q in illo loco: sicut in quibusdam alijs sacre scripture verificat de eis illud ps. Gladus eoz intret in corde ipsoz. Attente enim si considerent scripture idumea in illo. c. et in alijs sibi significat ad litteram synagoga iudeoz q Apo. ij. synagoga sathane dicitur: que per negationem et occisionem xpi et persecutionem mebroz eius facta est vere ecclesie dei inimica eo modo quo idumea ab esau descendens fm carnem semp fuit aduersatrix hierlm materialis. Ista autem consideratio plene ostendit in additionibus prelibatis. s. Esa. xxxiij. Dan. vij. vñ qd in hoc ca. continet de idumea pferim ab illo loco. et in monte syon etc. intelligendum est de synagoga iudeozum. et qd dicitur de syon